

Міністерство освіти і науки України  
Рівненський державний гуманітарний університет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»  
Голова приймальної комісії  
Рівненського державного  
гуманітарного університету  
проф. Р. М. Постолюк  
«29» березня 2019 р.

**ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ  
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014 «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МОВА І ЛІТЕРАТУРА (НІМЕЦЬКА))»  
для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»  
на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра**

Схвалено вченою радою факультету іноземної філології  
Протокол № 2 від «26» лютого 2019 р.

Голова вченої ради  
факультету іноземної філології  проф. Ніколайчук Г.І.

Розробники: доц. Середюк Л.А.  
доц. Терещенко Т.В.  
ст. в. Гончарук Р.А.

**Програма додаткового випробування зі спеціальності 014 "Середня освіта (Мова і література (німецька))" для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра / Л.А. Середюк, Т.В/ Терещенко, Гончарук Р.А. – Рівне : РДГУ, 2018. – 11 с.**

**Розробники:**

**Середюк Л.А.**, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри практики німецької та французької мов РДГУ,

**Терещенко Т.В.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики німецької та французької мов РДГУ

**Гончарук Р.А.**, ст. викладач кафедри практики німецької та французької мов РДГУ

**Рецензенти:** *Завальнюк А.Р.*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романо-германської філології МЕНУ ім. С. Дем'янчука

*Гронь Л.В.*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики викладання іноземних мов

**Програма додаткового випробування зі спеціальності 014 "Середня освіта (Мова і література (німецька))" для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра** визначає вимоги до рівня підготовки вступників у межах програми підготовки бакалаврів, зміст основних освітніх компетентностей, критерії оцінювання знань вступників, список рекомендованих літературних джерел, інформаційний ресурс.

Розглянуто на засіданні кафедри практики німецької та французької мов ( протокол № 2 від 12 лютого 2019 р.)

## **ЗМІСТ**

<b>ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА</b>	<b>4</b>
<b>ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ</b>	<b>5</b>
1. Читання та розуміння тексту	6
2. Усне висловлювання по темі	7
3. Теорія німецької мови	8
<b>КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ</b>	<b>9</b>
<b>СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</b>	<b>10</b>
<b>ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС</b>	<b>11</b>

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма додаткового випробування зі спеціальності 014 "Середня освіта (Мова і література (німецька))" для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра, передбачає комплексну оцінку знань, умінь і навичок оволодіння мовою як засобом спілкування, здобуття та обміну інформацією, необхідною для успішної діяльності майбутнього фахівця.

Зміст завдань базується на новітніх теоретичних здобутках і практичному досвіді в галузі укладання програм та курсів навчання іноземних мов.

Зміст тестових завдань подається на автентичних зразках літературного мовлення, прийнятого у Німеччині, та відповідає сферам і тематиці ситуативного спілкування, зазначеним у шкільній програмі.

Програма складається з пояснювальної записки, в якій розкриваються мета вступного випробування, вимоги до рівня підготовленості вступника, порядок проведення вступного випробування, порядок оцінювання відповідей вступників; зміст тем та питань вступного випробування; критерії оцінювання відповідей вступників; надається список рекомендованої літератури та електронного ресурсу; зазначаються норми часу, відведені для проходження вступного випробування.

Пропонована програма створена з урахуванням основних положень Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти. Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (рівень B2).

**Мета додаткового випробування** має на меті визначити рівень оволодіння загальнокультурними і професійними компетенціями в теорії і практиці іноземної мови вступників до магістратури в галузі німецької мови в межах ліцензованого обсягу.

### **Вимоги до підготовленості вступника:**

#### Вступник повинен знати:

- граматичні структури, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в академічній та професійній сферах;
- правила синтаксису, що дають можливість розпізнавати і продукувати широке коло текстів в академічній та професійній сферах;
- основний граматичний матеріал
- основний лексико-граматичний мінімум
- знати синтаксичні, семантичні та фонетичні правила і закономірності іноземної мови;

#### Вступник повинен уміти:

- вільно користуватися іноземною мовою у професійних наукових та інших цілях;
- володіти чотирма видами мовленнєвої діяльності на відповідному рівні;
- знати синтаксичні, семантичні та фонетичні правила і закономірності іноземної мови;
- використовувати соціокультурні знання і вміння в іншомовній комунікації;
- застосовувати культурологічну інформацію у професійній діяльності;
- аналізувати і зіставляти інформацію; добирати синоніми, фразові дієслова відповідно до контексту; ідентифікувати та вибирати правильні формулювання для вживання в мові лексичних одиниць та граматичних конструкцій в процесі усного спілкування;

- удосконалювати мовленнєву підготовку шляхом використання автентичних іншомовних матеріалів; демонструвати впевненість і позитивну мотивацію у користуванні іноземною мовою;
- абітурієнт має продемонструвати володіння іншомовною комунікативною компетенцією на рівні B 2.

Вступне випробування дає змогу встановити рівень готовності вступника до роботи в різних напрямках професійної діяльності: викладача німецької мови закладів вищої та середньої, установ професійної освіти.

#### **Порядок проведення вступного випробування.**

Вступне випробування проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією Рівненського державного гуманітарного університету.

Допуск до вступного випробування вступників здійснюється за умови наявності аркуша результатів вступних випробувань та документа, що засвідчує особу (паспорт).

Фахове випробування проводиться в усній формі, що передбачає надання відповідей на питання екзаменаційних білетів. Вступник отримує тільки один комплект екзаменаційних завдань, заміна завдань не дозволяється. Екзаменаційні білети складаються відповідно до даної програми, друкуються на спеціальних бланках за встановленим зразком та затверджуються головою приймальної комісії Рівненського державного гуманітарного університету.

Під час фахового випробування вступник має право звернутися до екзаменаторів з проханням щодо уточнення умов завдань. Натомість вступнику не дозволяється користуватися сторонніми джерелами інформації (електронними, друкованими, рукописними) та порушувати процедуру проходження фахового випробування, що може бути причиною для відсторонення вступника від вступних випробувань.

Для письмового запису відповідей на екзаменаційні завдання використовуються аркуші усної відповіді відповідного зразка. Після внесення вступником відповіді до зазначеного аркушу він ставить під нею свій підпис, що підтверджується підписами голови та екзаменаторами фахової атестаційної комісії.

#### **Порядок оцінювання відповідей вступників.**

Оцінювання відповіді вступників на вступному випробуванні здійснюється членами фахової атестаційної комісії, призначеної згідно з наказом ректора.

Оцінки відповіді кожного вступника визначаються за шкалою «склав»-«не склав».

## ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

### 1. Читання та розуміння тексту.

**Мета** – виявити рівень сформованості вмінь вступників читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і стилів, що відображують реалії життя та відповідають віковим особливостям випускників шкіл, самостійно, у визначений проміжок часу знаходити та аналізувати необхідну інформацію, робити висновки з прочитаного, виділяти головну думку/ідею, диференціювати основні факти і другорядну інформацію, аналізувати і зіставляти інформацію, розуміти логічні зв'язки між частинами тексту. Вступники повинні вміти читати про себе (без словника) з метою ознайомлення з основним змістом тексти, побудовані на засвоєному мовному матеріалі. Тексти можуть містити до 6% невідомих слів, про значення яких можна здогадатися, а також до 5% нових слів, які не перешкоджають розумінню тексту в цілому. Швидкість читання має бути не менше 700 друкованих знаків за хвилину. З метою одержання загального уявлення про зміст вступники повинні вміти читати про себе оригінальні тексти із науково-популярної літератури. Тексти можуть містити до 10% невідомих слів, а швидкість читання - не менше 2000 друкованих знаків за одну академічну годину.

#### Приклад тексту для аналізу

*Novalis*

#### ***DIE BLAUE BLUME***

Die Eltern lagen schon und schliefen, die Wanduhr schlug ihren einförmigen Takt, vor den klappernden Fenstern sauste der Wind; abwechselnd wurde die Stube hell von dem Schimmer des Mondes. Der Jüngling lag unruhig auf seinem Lager und gedachte des Fremden und seiner Erzählungen. „Nicht die Schätze sind es, die ein so unaussprechliches Verlangen in mir geweckt haben“, sagte er zu sich selbst; „fernab liegt mir alle Habsucht: aber die blaue Blume sehne ich mich zu erblicken. Sie liegt mir unaufhörlich im Sinn, und ich kann nichts anderes dichten und denken. So ist mir noch nie zumute gewesen: es ist, als hätte ich vorhin geträumt, oder ich wäre in eine andere Welt hinübergeschlummert; denn in der Welt, in der ich sonst lebte, wer hätte da sich um Blumen bekümmert, und gar von einer so seltsamen Leidenschaft für eine Blume hab ich damals nie gehört. Wo eigentlich nur der Fremde herkam? Keiner von uns hat je einen ähnlichen Menschen gesehen; doch weiß ich nicht, warum nur ich von seinen Reden so ergriffen worden bin; die andern haben ja das nämliche gehört, und keinem ist so etwas begegnet. Dass ich auch nicht einmal von meinem wunderlichen Zustande reden kann! Es ist mir oft so entzückend wohl, und nur dann, wenn ich die Blume nicht recht gegenwärtig habe, befällt mich so ein tiefes, inniges Treiben; das kann und wird keiner verstehen. Ich glaubte, ich wäre wahnsinnig, wenn ich nicht so klar und hell sähe und dächte, mir ist seitdem alles viel bekannter. Ich hörte einst von alten Zeiten reden; wie da die Tiere und Bäume und Felsen mit den Menschen gesprochen hätten. Mir ist gerade so, als wollten sie allaugenblicklich anfangen und als könnte ich es ihnen ansehen, was sie mir sagen wollten. Es muss noch viel Worte geben, die ich nicht weiß: wüsste ich mehr, so könnte ich viel besser alles begreifen. Sonst tanzte ich gern, jetzt denke ich lieber nach der Musik.“ Der Jüngling verlor sich allmählich in süßen Phantasien und entschlummerte. Da träumte ihm erst von unansehnlichen Fernen und wilden, unbekanntem Gegenden. Er wanderte über Meere mit unbegreiflicher Leichtigkeit; wunderliche Tiere sah er; er lebte mit mannigfaltigen Menschen, bald im Kriege, in wildem Getümmel, in stillen Hütten. Er geriet in Gefangenschaft und die schmachlichste Not. Alle Empfindungen stiegen bis zu einer nie gekannten Höhe in ihm. Er durchlebte ein unendlich buntes Leben; starb und kam wieder, liebte bis zur höchsten Leidenschaft und war dann wieder auf ewig

von seiner Geliebten getrennt. Endlich gegen Morgen, wie draußen die Dämmerung anbrach, wurde es stiller in seiner Seele, klarer und bleibender wurden die Bilder.

## **2. Усне висловлювання по темі.**

**Мета** передбачає організацію бесіди з актуальних проблем сучасного життя України та країн, мова яких вивчається, на основі заданої мовленнєвої ситуації та конкретного комунікативного завдання.

### Орієнтовні теми мовленнєвих ситуацій

1. Die gesunde Lebensweise. Körpersprache.
2. Schönheitspflege als ein Teil der modernen Hygiene.
3. Verkehrsmittel: Auto, Eisenbahn, Flugzeug.
4. Wege der Erhaltung der Natur.
5. Schulbildung in Deutschland: Hauptschule, Realschule, Gymnasium.
6. Hochschulbildung in Deutschland und Russland.
7. Deutsche Mentalität.
8. Das Problem des Nationalcharakters.
9. Mode, Kosmetika, Kleidung und das Aussehen.
10. Die Vorbereitung auf das Studium in der BRD.
11. Der Einfluss des Aussehens auf Zustandekommen in unserem Leben.
12. Aufnehmen der Kontakte und Gewinnen der Freunde.
13. Höflichkeit in verschiedenen Kulturen.
14. Die Gleichgewichtstörungen und die Umwelt
15. Die Regeln des guten Tons.
16. Der Kampf gegen den Terrorismus
17. Der Charakter eines Menschen.
18. Arbeitssuche.
19. «Besser in der Tasche kein Geld als ohne Freund in dieser Welt».
20. «Die erste Liebe ist die beste».
21. Probleme in einer Freundschaft.
22. Die Liebe in unserem Leben.
23. «Fernsehkrankheit». Für und gegen Fernsehen.
24. Die äußere Erscheinung und die Karriere
25. Sinn und Bedeutung der Verlobung.
26. Urlaubspläne.
27. Massenmedien.
28. «Die Freiheit im globalen Internetnetz».
29. Sitten und Bräuche in Deutschland.
30. Das Ideal vom Zusammenleben der Kulturen.

### **3. Теорія німецької мови**

#### **Теоретична фонетика**

Фонетика як важлива складова частина мовознавства: визначення поняття фонетики, відношення фонетики до інших наук, розділи фонетики (загальна фонетика, описова фонетика, історична фонетика, порівняльна фонетика, експериментальна фонетика), фонетичні одиниці (речення, фраза, ритмічна група, склад, фонема). Орфографія і орфоепія; принципи транскрипції; транслітерація; фонетичне членування мови. Вчення про фонему: що таке фонема;

Структура складів німецької мови: теорія складів (теорія наповнюваності, теорія аспірації); типи фонетичних складів (відкриті склади, відносно відкриті склади, закриті склади). Німецький наголос у слові. Види наголосу в слові: динамічний, музичний та кількісний; основні правила німецького наголосу в слові; Інтоніяція німецького речення.

#### **Лексикологія**

Лексикологія як складова частина мовознавства: визначення поняття лексикології, предмет і завдання дослідження лексикології. Зв'язок лексикології з іншими лінгвістичними науками. Основні розділи лексикології: загальна лексикологія, порівняльна лексикологія, історична лексикологія, описова лексикологія.

Слово як основна одиниця лексичної системи. Значення слова. Основні типи лексичного значення слова. Шляхи розвитку словникового складу.

Фразеологія. Вільні поєднання слів і фразеологічні одиниці.

#### **Теоретична граматики**

Грамматичний лад мови, що вивчається. Основні розділи граматики - морфологія і синтаксис, їх співвідношення. Методи опису граматичного ладу.

Грамматичні форми слова. Зовнішні та внутрішні засоби граматичної форми слова. Грамматичне значення. Грамматична категорія.

Морфологія. Основні одиниці морфологічного рівня: словоформа, морфема. Особливості морфеміки досліджуваної мови.

Частини мови, визначення поняття «частина мови». Принцип поділу граматичних класів слів.

#### **Історія мови**

Давньогерманські племена і їхні мови. Класифікація давньогерманських племен та їхніх мов. Загальна характеристика давньогерманської мови. Поняття спорідненості мов і мови-основи. Методика порівняльно-історичного аналізу. Загальноіндоєвропейські і загальнонімецькі риси германських мов: наголос, система голосних фонем, система приголосних. Давньовісхіднонімецький період. Становлення німецької нації. Походження слова "Deutsch".

Середньовісхіднонімецький період. Загальна характеристика періоду: розвиток письмової німецької мови, виникнення наддіалектних варіантів літературної мови. Ранньовісхіднонімецький період. Загальна характеристика. Становлення загальнонімецької літературної норми: виникнення територіальних варіантів літературної мови.

Нововісхіднонімецький період. Становлення єдиної національної літературної мови. Становлення національної літературної норми.



## КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень професійної компетентності вступників оцінюється за шкалою «склав» - «не склав».

Виділені такі рівні компетентності.

**I рівень – початковий.** Відповіді вступника на питання елементарні, фрагментарні, зумовлюються початковими уявленнями про сутність мовних та граматичних категорій. У відповідях на практичні та творчі завдання вступник не виявляє самостійності, не володіє мовленнєвими компетентностями.

**II рівень – середній.** Вступник володіє певною сукупністю теоретичних знань, практичних умінь, навичок, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями здійснювати мовленнєву діяльність.

**III рівень – достатній.** Вступник знає істотні ознаки мовних понять, явищ та закономірностей іноземної мови та мовлення, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча вступник допускає помилки лексичного та граматичного характеру.

**IV рівень – високий.** Вступник виявляє високий рівень володіння мовленнєвими компетентностями, ерудицію, вміння застосовувати знання творчо, самостійно оцінювати різноманітні мовні ситуації, явища, факти, виявляти особисту позицію у запропонованих темах для висловлювання. Відповідь вступника свідчить про його вміння адекватно оцінювати власні здібності, особливості іншомовного матеріалу, обирати найефективніший варіант добору мовних засобів.

**Таблиця відповідності рівнів компетентності відповідей вступників під час додаткового випробування**

Рівень компетентності	Шкала оцінювання
<b>Початковий</b> відповіді вступника невірні, фрагментарні, демонструють нерозуміння програмного матеріалу в цілому	Не склав
<b>Середній</b> відповіді вступника визначаються розумінням окремих аспектів питань програмного матеріалу, але характеризується поверховістю, фрагментарністю, при цьому допускаються окремі неточності висловленні думки	Склав
<b>Достатній</b> відповіді вступника визначаються правильним і глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу, але при цьому допускаються окремі неточності не принципового характеру	Склав
<b>Високий</b> відповіді вступника визначаються глибоким розумінням суті питань програмного матеріалу.	Склав

## СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Абрамов Б.А. Теоретическая грамматика немецкого языка. Сопоставительная типология немецкого и русского языков. – М., «Владос», 2001. – 288 с.
2. Арсеньева М.Г. Введение в германскую филологию. Учебник для филологических факультетов. – М.: ГИС, 2000.
3. Брандес М.П. *Übungen zur deutschen Textstilistik.* = Практикум по стилистике текста. Немецкий язык. -М.: Издат.центр "Академия", 2002
4. Девкин В.Д. Занимательная лексикология. – М.: «Владос», 1998.
5. Девкин В.Д. Немецкая лексикография: Учеб. пособие для вузов. – М.: Высш. шк., 2005. – 670 с.
6. Девкин В.Д. Немецкая разговорная лексика. – М., 1993.
7. Зеленецкий А.Л., Новожилова О.В. Теория немецкого языкознания: Учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 400 с.
8. Козьмин О.Г., Никифорова В.Г. Практическая фонетика немецкого языка. – М.: Высш. шк., 2004.
9. Москальская О.И. Грамматика текста. – М., 1998.
10. Москальская О.И. Теоретическая грамматика современного немецкого языка. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
11. Ольшанский И.Г. Лексикология: Современный немецкий язык = *Lexikologie: Die deutsche Gegenwartssprache*: Учебник для студ. лингв. фак. высш. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. – 416 с.
12. Рахманова Н.И. История немецкого языка. От теории к практике: Учебное пособие. – М.: Высш. шк., 2003. – 334 с.
13. Степанова М.Д. Словообразование современного немецкого языка. – М., 1990.
14. Степанова М.Д., Чернышева И.И. Лексикология современного немецкого языка. Учебник для студ. лингв. фак. высш. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 256 с.
15. Филичева Н.И. История немецкого языка. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 304 с.
16. Щербина С. Ю. Стилистика немецкого языка. Хабаровск: Изд-во Хабаровского .пед. университета. 2001.
17. Jung W. *Grammatik der deutschen Gegenwartssprache.* – Санкт-Петербург, 1996.
18. Kosmin O.G., Bogomasowa T.S., Hizko L.I. *Theoretische Phonetik der deutschen Sprache*: Учеб. для ин-тов и фак-тов иностр. яз. – М.: Высш. шк., 1990.
19. Kosmin O.G., Sulemova G.A. *Praktische Phonetik der deutschen Sprache*: Учеб. Пособие для студентов пед. ин-тов по спец. «Иностранный язык». – М.: Просвещение, 1990.

## ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

1. <http://www.wikipedia.org/wiki/>
2. <http://www.deutschesprache.ru/>
3. [www.fremdsprache-deutsch.de](http://www.fremdsprache-deutsch.de)
4. [www.deutsch-als-fremdsprache.de](http://www.deutsch-als-fremdsprache.de)
5. <http://www.deutsch-lernen.com/d-index.php>
6. <http://www.dw-world.de/>
7. <http://www.hueber.de/daf/detektive>
8. [www.daf-portal.de/](http://www.daf-portal.de/)